

Poslednje vesti

Novice iz drugih držav

20 letni vladarski jubilej. Dne 3. oktobra je minulo 20 let, kar je zasedel bolgarski prestol kralj Boris. Jubilar je prvorojenec Ferdinanda Koburskega ter je postal kralj v najtežjih prekratnih časih po končani svetovni vojni. Kralj Boris se veseli izredne priljubljenosti in v dobi 20 letnega vladanja dokazal velike vladarske zmožnosti. Ob priliki 20 letnega jubileja je bilo izdano za vso državo obsežno pomiloščenje. Za sluga kralja Borisa je tudi zveza večnega prijateljstva med Bolgarijo ter Jugoslavijo.

Romunski maršal politik umrl. V starosti 75 let je umrl 3. oktobra v Bukarešti maršal-politik Aleksander Avarescu, ki je bil trikrat ministrijski predsednik. V politiki je bil vedno za močno roko po zgledu Mussolinija ter nasprotnik demokracije. Kot nasprotnik liberalov je ustanovil lastno ljudsko stranko, koji je bil predsednik do smrti. Letos na spomlad, po razpustu političnih strank, je bil maršal Avarescu poklican v kronski svet kot redni kraljevi svetovalec.

Sporazum štirih velesil na vidiku. Spredaj poročamo, da sta se zavezala v Münchenu po sklepu sporazuma zastopnikov štirih velesil Hitler za Nemčijo in Chamberlain za Anglijo, da bosta ti dve velesili za bodoče reševali vse spore mirnim potom. Po vrnitvi v London je poslal Chamberlain predsedniku francoske vlade Daladierju pismo, v katerem ga obvešča, da sta on in Hitler podpisala izjavo o nenapadanju in izraža željo,

naj bi tudi on (Daladier) storil isto. Iz bližine kanclerja Hitlerja poročajo, da izdeluje načrt za sklenitev nemško-francoske pogodbe o nenapadanju pod pogojem, da se odpove Francija pogodbi z Rusijo, katero hoče Nemčija povsem ločiti od Evrope. Po pisanju angleških listov se bo angleški ministrijski predsednik sestal v kratkem z Mussolinijem, da urešniči angleško-italijansko pogodbo prijateljstva, katere je zašla zaradi Španije na mrtvo točko. Ravnokar beležno daje upanje za bližnjo bodočnost, da bo prišlo do sporazuma štirih velesil, ki bi zasledovale cilj splošne razorožitve, odprave težkih bombnih letal, težkega topništva in uporabe strupenih plinov.

Hitler v zasedenih Sudetih. Dne 3. oktobra opoldne je vkorakal Hitler na čelu vojske v Cheb v Sudetih, kjer je bil glavni stan Henleinove stranke sudetskih Nemcev. Bil je sprejet z velikim navdušenjem. Pred Hitlerjem je korakalo nemško vojaštvo, ki je 4. oktobra zasedlo tretji pas sudetskega ozemlja, kakor je bil določen po sporazumu v Münchenu. Pred redno vojsko je prekorabila staro mejo Hitlerjeva telesna straža pod vodstvom Himlerja. Za to je šla vojaška divizija pod poveljstvom generala Reichenaua. Češkoslovaške čete so se umaknile v vzornem redu. Posrečilo se jim je, da so vzele s seboj tudi vse topove utrjenega pasu. Tudi najtežji topovi, ki so bili vžidani v betonske utrdbe, so bili odpeljani. Trdnjaski pas je prišel izpraznjen in brez orožja v roke nemški vojski. Nemci so prišli pripravljeni na vse. Imeli so s seboj protiletalske topove, topove proti tankom, bombnike. Vkorakanje je bilo v vseh podrobnostih mojstrsko izpeljano. Hitler je imel na Glavnem trgu v Chebu kratek nagovor.

Za Poljsko so prišli s svojimi zahtevami tudi Mažari. V današnji številki poročamo, da je Češkoslovaška izročila Tješin Poljski. Poljake čete pod vodstvom generala Bortonskega so nato vkorakale v Tješin in prekoračile reko Olšo. Poljsko prebivalstvo v Tješinu je vojake sprejelo z velikim navdušenjem. Vojska je zasedla ozemlje okoli Tješina v širini 18 km. Ostalo ozemlje, ki ga je Češkoslovaška prepustila Poljski, to je okraja Tješin in Frystat, bosta izpraznjena do 10. oktobra. Kakor hitro so videli Mažari, da so imeli Poljaki tolik in z lahkoto dosežen uspeh, so se lotili tudi oni razkosane in okrnjene Češkoslovaške z zahtevo po odcepitvi mažarskih pokrajin. Pod pritiskom velesil in položaja, v katerem je zašla od vseh zapuščenena Češkoslovaška, je sporočila praška vlada že 1. oktobra Mažarom, da priznava mažarski narodni manjšini pravico do samoodločbe. Zato predlaga, naj se osnuje mešana komisija za takojšnjo ureditev mažarskega vprašanja na Češkoslovaškem. Mažarska vlada je pristala na predlog češkoslovaške vlade glede sestave mešane komisije, ki naj sestavi predloge glede ureditve položaja mažarske narodne manjšine v CSR. V odgovoru mažarska vlada ne stavlja več zahtev glede slovaškega ozemlja, ki je svoječasnno pripadalo Mažarski.

Tako-le so v Varšavi na Poljskem navduševali in podpihovali prebivalstvo, da je zahtevalo zasedbo ozemlja na Češkoslovaškem, na katerem prebivajo Poljaki. Češkoslovaška je zasedbo Tješina že dovolila.

Rudolf Hess, Hitlerjev namestnik, je sprejel Mussolinija na italijansko-nemški meji na Brennerju, ko se je peljal na sestanek štirih v Münchenu

Stanislav Bukovsky, vodja čeških Sokolov, član sedanje češkoslovaške vlade.

Domače novice

Duhovniške vesti. Umeščena sta bila gg. Jožef Mlakar, kaplan v Vidmu, kot župnik v Sevnici, in Matej Močilnik, mestni kaplan v Ptujju, kot župnik v Prevaljah. — Postavljeni so bili gg.: dr. Anton Trstenjak, honorarni veroučitelj na drž. realni gimnaziji v Mariboru, za supienta na istem zavodu, in Alojz Šoštarec, honorarni veroučitelj na drž. realni gimnaziji v Murski Soboti, za supienta istotam; p. Anastazij Bajuk, frančiškan, za veroučitelja na I. deški ljudski šoli v Mariboru; Ivan Jerič, župnik v Turmšcu, za soprovizorja v Polani; Ivan Zličar, dušni pastir v Radvanju, za prefekta v kn.-šk. dijaškem semenišču. — Nastavljeni so bili gg.: Alojzij Breznik, novomašnik, za kaplana v Gor. oiskavi z delokrogom pri Sv. Lovrencu na Dravskem polju; Valentin Kordež, provizor v Sevnici, za kaplana istotam, in Jožef Mlakar, provizor v Prevaljah, za mestnega kaplana v Ptujju. G. Ludoviku Duh se dodeli dušno pastirstvo v Radvanju. — Prestavljeni so bili gg. kaplani: Ivan Černoga od Sv. Marjete niže Ptujja na Videm; Martin Križtan iz Prevalj k Sv. Marjeti niže Ptujja; Stefan Kušar iz Starega trga k Sv. Jakobu v Slov. goricah z delokrogom pri Sv. Magdaleni v Mariboru. V Francu Orešniku, kaplanu v Negovi, doslej na dopustu v Parizu, se dodeli delokrog v župniji Teharje. — Upokojena sta gg.: Franc Schreiner, kn.-šk. duhovni svetovalec in župnik v St. Ilju pri Velenju, in Anton Bratkovič, kaplan pri Sv. Marku niže Ptujja, t. č. na dopustu v Kapeli pri Radencih.

Maribor dobi s časom drugi most. Že nekaj let se po Mariboru govori ter piše, da bi mu bil krvavo potreben drugi most preko Drave s Pobrežja, katerega bi se posluževalo poleg kmečkoga prebivalstva predvsem po tovarnah v Melju zaposleno delavstvo, ki pa stanuje v različnih delavskih kolonijah na desnem bregu Drave. Dne 3. oktobra so se vršila v Mariboru na magistratu resna posvetovanja za zgradbo omenjenega in prepotrebnegega mostu. Posvet. glavnih interesentov je sklical ban dr. Maško Natiačen. Razgovorom so prisostvovali: mestni župan dr. Juvan, načelnik tehničnega oddelka banske uprave inž. Škoberne, bivši oblastni predsednik dr. Leskovar, okrajni glavar dr. Šiška, podžupan Zebot, banski svetnik Serbinek iz Svečine, referent za mostove pri tehničnem oddelku banske uprave inž. Viher, inženjer okrajnega cestnega zastopa Stergaršek, odvetnik dr. Miler, inž. Baran, pobeščid župan Karel Stržina in košaški župan Kirer. Poročilo o dosedanjih korakih za gradnjo novega mostu in o vseh posredovanjih, ki so bila izvršena, je podal načelnik okrajnega cestnega odbora g. Franjo Zebot, za njim pa je o vprašanju novega mostu poročal načelnik inž. Škoberne. Pri obravnavi, ki je sledila na podlagi obeh poročil, so vsi udeleženci posvetovanja prišli do prepričanja, da je graditev novega mostu možna, če vsi interesenti po svojih finančnih močeh pri spevajo k stroškom za zgradbo.

Novo telefonske centrale v Slovenskih goricah. Dne 29. septembra je bila stavljena v promet nova telefonska linija Ptuj—Sv. Anton v Slov. gor. —Sv. Trojica v Slov. gor. in nove telefonske centrale pri poštah Sv. Urban pri Ptujju, Sv. Bolfenk v Slov. goricah, Sv. Andraž v Slov. goricah in Sv. Anton v Slov. goricah. S tem je dobil južni del prelepih Slovenskih goric prepotrebno telefonsko zvezo.

Padel s skednja in se smrtno poškodoval. V Guštajnu se je zgodila smrtna nesreča, koje žrtev je postal 49 letni tesar Ivan Eržen. Eržen je sicer bival v Dravogradu, a je bil zadnje dni zaposlen v Guštajnu. Brez dovoljenja hišnega gospodarja Franca Lešnika si je izbral nočno ležišče na skednju, s katerega se je dvignil enkrat ponoči. Še ves zaspan je zgrbil na lestvi ravnotežje in je padel na glavo 3 metre globoko. Pri padcu si je zlomil hrbtenico in se je tako hudo poškodoval na glavi, da je kmalu po nesreči umrl v bolnišnici v Slovenjgradcu.

Domačija pogorela. Iz Gornje Radgone poročajo: V petek, 30. septembra, je uničil skoro gotovo podtakljen ogenj domačijo Lovrenca Cizerja na Ivanjševskem vrhu. Iz neznanega vzroka je začelo goreti dopoldne omenjenega dne v gospodarskem poslopju. Ker sta bila gospodarsko poslopje in hiša pod skupno streho in kriša s slamo, je bila kaj hitro vsa domačija v objemu plamenov. Domači so rešili komaj živino ter obleko, med tem ko je zgorelo pohištvo in gospodarsko orodje. Pogorelec je hudo prizadet, ker je bil nizko zavarovan.

Plast zemlje in grameza sta mu zlomila nogo. Na banovinskem zemljišču v Brengovi je bil zaposlen 33 letni delavec Franc Jostl od Sv. Antona v Slov. goricah. Ko je kopal gramez, sta ga zasula zemlja ter predeč s tako silo, da so ga rešili tovariši s strto desno nogo.

Avto smrtno povezil posestnika. Na banovinski cesti med Lubijo in Mozirjem je postal smrtna žrtev avtomobilske nesreče 53 letni posestnik Anton Žunter iz Lubija pri Mozirju. Ko je šel predpoldne po cesti proti Mozirju, je privozil iz nasprotne strani tovorni avto. Zaradi naglušnosti je preslišal osebni avtomobil, v katerem se je pripeljal za njim trgovski potnik Jeien iz Celja. Jelen je vozil po desni strani in dajal znake, katerih pa Žunter ni čul. Osebni avto je zadel ob Žuntarja in ga je sunil s tako silo preko ceste, da si je pri padcu prebil lobanjo in je obležal mrtev. Smrtno ponesrečenega so prepeljali na njegov dom in so ga pokopali na pokopališču v Mozirju.

Hitro pojasnjen roparski napad. Franc Ravnikar, posestnik iz Mlake pri Komendi na Gorenjskem, je peljal zadnjo soboto krog polnoči lončarske izdelke s konjem v Škofeljo. Žena Marija, ki je pomagala svojemu možu pri nakladanju voza, je po njegovem odhodu legla nazaj k počitku in se ji je zdelo okrog pol treh, da nekdo hodi po delavnici. V sobi je zaradi otročička gorela petrolejka. Ko se malo prebudi, zagleda poleg postelje moško postavo, ki je nato skočila k luči in jo pihnila. V temi je ženo nepoklicanec pograbil za vrat ter jo pričel neumljeno daviti, zahtevajoč »denar ali pa življenje«. Žena se je kljub trudnosti krčevito branila in napadalca na vsi moč praskala po rokah in licu. Končno ga je preprosila, naj jo pusti v miru in mu zagotovila, da mu izroči denar. Res je vstala ter se vsa preplašena splazila do omare, katero je odprla ter mu izročila ves prihranek v znesku 600 din, katere je ropar urno pobasal ter zginil v noč. Napadena Marija Ravnikar je reparja spoznala in povedala orožnikom, da so storilci domači fantje, in sicer po domače Tomaževi ali Bufovi, ter nato izjavila, da se mora razbojnika spoznati po rokah, ki mu jih je spraskala. Orožniki so oddali v zakore v Kamnik Jožefa in Ludovika od Tomaževih fantov, ki bosta oddana okrožnemu sodišču v Ljubljano.

Dr. Klara Kukovec ordinira zopet od 9 do 11 in od 15 do 16. 1506

Izreden zločinski pojav

Slov. Konjice, 3. oktobra. Orožniki v Slov. Konjicah so prijeli in predali v zapore celjskega okrožnega sodišča 18 letno služkinjo, katera je sama priznala, da je umorila iz maščevanja šest otrok.

Do razkrinkanja groznih dejanj, če so resnična, je prišlo, ker je umrl nenadoma pri posestniku Kariu Bobeku v Drezju štiri mesečni sinček, katerega je pestovala omenjena nečloveška služkinja. Domačin se je zdelo otrokova smrt sumljiva in so naznanili zadevo konjiškemu orožniku, ki so zaslišali služkinjo, katera je po daljšem oklevanju priznala, da je zakrivila otrokovo smrt na ta način, da ga je naglo stiskala čez trebuh in je otročiček zaradi tega umrl. Po lastni izpovedi je umorila otroka iz jeze, ker je jokal vso noč in ni mogla spati. Po raziskanju pretoklosti zverinske mladoletne je bilo ugotovljeno, da so v vseh družinah, v katerih je ta ženska, ki je slabotne postave, služila, otroci nenadoma pomrli. Na zagoneten način je umrl otrok pri posestniku Antonu Vetrinu na Paleškem vrhu, pri Matevžu Orešnjarju tudi tam, pri nekem Vetrinu v Koritnem in sedaj pri Kariu Bobeku. Otroci, ki so nenadoma umrli, so bili stari od treh do šestih mesecev. Pri vseh teh posestnikih je služila navedena služkinja, ki je navadno takoj po otrokovi smrti zapustila gospodarja in odšla v drugo službo. Služkinja je potem orožni-

Novi vozni red!

Velja od 3. oktobra 1938

Vozni red v lepi žepni izdaji stane samo 2 Din (po pošti je poslati naprej Din 2.50 v znamkah). Preprodajalci dobijo primeren popust. Naročila sprejema:

TISKARNA SV. CIRILA, MARIBOR.

kom priznala, da je otroke umorila na ta način, da jih je močno pritisnila na trebuh. Povedala je tudi, da je na ta način spravila s sveta dva nezakonska otroka svoje sestre. Izpovedala je, da je otroke umorila včasih iz maščevanja do gospodinje, pri svoji sestri pa jih je usmrtila zaradi tega, ker je morala skrbeti zanje.

Natančnejša preiskava od strani zdravnikov bo ugotovila, ali je aretirana duševno odgovorna za strašna dejanja, katera hladnokrvno priznava, ali pa, če spada v blaznico.

Društvene vesti

Sv. Rupert v Slov. goricah. Fantovski odsek z dekliškim krcžkom ponovno prireja v nedeljo, 9. oktobra, v domači dvorani zgodovinsko igro »Krucica. Med odmori nas bo razveseljeval pevski in tamburaški zbor s svojimi točkami. Vabljeni ste vsi prijatelji naše katoliške mladine!

Polzela. Ker je bila naša društvena dvorana v nedeljo premala, ponovi naše Prosvetno društvo lepo in pretresljivo zgodovinsko igro »Ben Hur« v nedeljo, 9. oktobra, točno ob treh popoldne.

Gornja Sv. Kungota. Vodovodna zadruga priredi 9. oktobra tombolo. Začetek točno ob dveh popoldne. Prva dobitka sta moško in žensko kolo, potem je sodeček vina, prašič in nad sto večjih in manjših dobitkov. V primeru dežja se tombola preloži na 16. oktober.

Pozor živinorejci!

Klajno apno je važno za prehrano živine!

Temelj živinoreje je pravilna prehrana živine, posebno mlade. Napake, ki se pri tem napravijo, se pozneje ne dajo zlepa popraviti. Potrebna ni samo hrana, ki je bogata na beljakovini, škrobu in na vitaminih, važno je tudi, da se v hrani dajejo tudi druge za življenje važne mineralne snovi, predvsem apno in fosforna kislina.

Naša tla po večini v gornjem sloju nimajo dovolj apna, zato tudi trava, ki raste na takih tleh, ne vsebuje apna. Pomanjkanje apna pride potem do izraza pri živini v slabi rasti, slabem izkrižanju hrane in podvrženosti raznim boleznim. Posledica pomanjkanja apna v krmi je tudi mehkokostnost pri govedu in svinjah ter slaba nesnost kokoši.

Za razvoj kosti je potrebna poleg apna tudi fosforna kislina, ki je tudi ni dovolj v naših krmilih. Zato se mora fosforna kislina dajati v obliki fosforno-kislega apna. Klajno apno mora biti zelo fino zmleto, sicer ga živalski želodec ne more sprejeti, temveč ga neprebavljeno izloči.

V Jugoslaviji se pod imenom »Klajno apno« prodaja bodisi fosforno-kislo apno, ki je dobro, toda drago, ali pa ogljiko-kislo apno (kreda ali žmlet apnenec). Slednje koristi odrastli živini nekoliko, toda za mlado živino pa je zaradi pomanjkanja fosforne kisline popolnoma neučinkovito. Naš živinorejec sploh ne ve, kaj prav za prav kupuje pod imenom »Klajno apno« in če kakovost blaga odgovarja ceni, katero je zanj plačal.

Iz teh razlogov se je Tovarna kemičnih izdelkov v Hrastniku odločila, da spravi na trg klajno apno, ki bo imelo vedno isto sestavo in bo najfinije zmleto. To klajno apno se bo prodajalo izključno samo v plombiranih juta-vrečah po 50 kg. Tovarna jamči, da vsebuje klajno apno najmanj 60% ogljiko-kislega apna, 10% fosforne kisline v obliki fosforno-kislega apna in 5% živalske soli.

V svrhu razločevanja od drugih sličnih krmil je »Hrastniško klajno apno« svetlordeče pobarvano.

Kako in koliko klajnega apna se poklada živini?

Množina apna, ki jo živina porabi v teku leta, ni vedno enaka. Ravna se po krmi, ki se polada

Pred nakupom obiščite nas in prepričajte se, da Vam nudimo najboljšo manufakturno, perilo, odeje itd. najceneje 1497

M. Gajšek

Maribor, Glavni trg 1 (pod Veliko kavarno)

živini. Tako n. pr. rabi živina, ki se hrani s kisto krmo, oziroma z zeleno hrano, dvakrat toliko apna, kakor če se poklada zrnata krma ali pa sladko seno. V splošnem naj bi se dajalo dnevno: velikim živalim in mladim (teletom in šebetom) dve polni žlici, prašičem pa po velikosti do pol žlice. Kokošim naj bi se dajala ena desetina dnevne krme v obliki klajnega apna. V svrhu preprečenja izgub in razprašitve se priporoča, da se klajno apno pomeša z vodo in otrobi ali z drugimi krmili.

MALA OZNANILA

Ofer na majhno posestvo, 20 minut od Maribora, se sprejme takoj. Vprašati: Maribor, Trstenjakova 6, prtiličje. 1511

Grem na malo posestvo za majerja. Naslov v upravi. 1510

Služkinjo sprejme mala družina. Vprašati pri: Bučar, Studenci pri Mariboru, Kalohova 21. 1502

Hlapca na kmetijo sprejemem. Predstavite se osebno. Fr. Trampuž, Maribor, Kejžarjeva 3/I. 1503

Mlekar, zakonski par, bo sprejet 1. novembra t. l. Marin Lininger, Maribor, Korošičeva 32. 1505

Arondirano posestvo, osem oralov, izraščan sadonosnik, njive, travnik, vinograd in gozd. Poslopja zidana, pol ure od Slov. Bistrice. Proda se poceni. Stevanja Anton, Klopce, Slovenska Bistrica. 1482

Nov redilni prašek »Redine« za prašiče. Vsak kmetovalec si lahko hitro in z malimi stroški zredi svoje prašiče. Zadoštuje samo en zavitek za enega prašiča ter stane 6 din, po pošti 12 din, trije zavitki po pošti 24 din, deset zavitkov po pošti 72 din, ter priporočamo, da naroči eden za več sosedov skupaj. Uspeh vam je zagotovljen. Prodaja drogerija Kanc, Maribor, Gosposka 33. 1507

Nov plug poceni prodaja Trošt, Maribor, Cvetlična ulica 27. 1504

Moške, ženske plašče, viakovrstne obleke, pletenine, jahalne hlače, perilo, čevlje, velika izbira, najceneje: Julija Novak, Maribor, Krčevina, Aleksandrova 6. 1509

Šivalni stroji, najnovejši, z 20 letno garancijo, od 1600 din, pogreznjivi 1900 din, z okroglim čolničkom, napredaj: Ussar Alojz, Maribor, Trubarjeva ulica 9. 1512

Kmetovalci! Prima semenski riž in pšenico prodaja oskrbništvu Brandhof, Studenci pri Mariboru. 1486

»Pri starinarju«, Zidanšek, Maribor, Kroška 6, dobite najceneje ostanke iz tovarn žameta, barhenta, flanela, cajga, oksforda; belo, rjavo in plavo platno, žametaste obleke od 12 din, predpasniki, moške in ženske srajce, hlače, nogavice, svilnati popelin. 1508

Za jesen

perilo, pletenine, nogavice, rokavice itd. najceneje pri »VIDA«, modna trgovina, Maribor, Koroška cesta 10. 1496

Lastniki srečk!

Iščemo one srečneže, ki so že zadeli glavni ali večje dobitke, česar pa še ne vedo. — Lastniki srečk vojne škode, rdečega križa, tobačnih srečk javite nemudoma vse svoje srečke s serijami in številkami na naslov: »Novice o srečkah, Maribor, Cankarjeva ulica 14. Priložite 3 dinarje v znamkah! 1513

Veliko izbiro češkega in angleškega blaga za moške in damske obleke, plašče, kostume, hubertuse itd. nudi najboljše in najceneje s a m o Brezobvezno se lahko prepričate! — Krojaške potrebščine! 1501

ČEŠKI MAGAZIN
MARIBOR, ULICA X. OKTOBRA,